

Теоретичні аспекти дослідження інноваційного потенціалу як основи розвитку економічних систем

Паламарчук В. В., здобувач другого рівня вищої освіти 2 курсу спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Національного фармацевтичного університету

*Козирєва О. В., д.е.н., зав. кафедри менеджменту та публічного адміністрування НФаУ
yakakos74@gmail.com*

Сучасний розвиток національної економіки залежить від наявності та рівня інноваційних розробок, а також інтенсивності їх впровадження в національну економіку. Метою інноваційного розвитку країни виступає підвищення рівня інноваційності її економіки шляхом організації високотехнологічних виробництв, заснованих на використанні інтелектуальної праці, які створюють високу додану вартість продукції. В таких умовах особливої важливості набувають надійність та безпечність функціонування механізмів інноваційного розвитку, що, в свою чергу потребує мобілізації всього науково-технічного, соціально-економічного, гуманітарного і кадрового потенціалу, усвідомлення суспільством невідкладності та важливості цих завдань, високий рівень комунікації органів влади і суспільства, довіри та активності. Необхідність розвитку інноваційної складової української економіки неодноразово підтверджувалася як в працях вітчизняних вчених, так і офіційних урядових документах.

Питанням визначення інноваційного потенціалу в науковій економічній літературі теж приділяється багато уваги, проте наявна інформація не допускає його однозначного трактування (табл.). Відсутність чіткого наукового визначення «інноваційного потенціалу» як економічної категорії в значній мірі ускладнює вироблення практичних рекомендацій щодо оцінки, формування та ефективного використання інноваційного потенціалу, що негативно позначається на кінцевих результатах інноваційної діяльності в країні.

Таблиця

Точки зору науковців на визначення поняття «інноваційний потенціал»

Автор	Визначення
1	2
Буркинський Б. В. [1]	Інноваційний потенціал – сукупність кадрових, науково-дослідницьких, матеріальних, ринкових, інтелектуальних, інформаційних, фінансових ресурсів (потенціалів), які потрібні для інноваційної діяльності, тобто безпосередньо беруть участь у інноваційному процесі, метою якого є задоволення потреб економіки та суспільства у нових або вдосконалених видах продукції або послуг і підвищення конкурентоспроможності регіону та країни загалом.
Волосатов В. Д., Бабанова Ю. В. [2]	Інноваційний потенціал – це спроможність створювати реальні цінності, які удосконалюють суспільство.

1	2
Данько М. Г. [3]	Інноваційний потенціал – це накопичення визначеної кількісної інформації про результати науково-технічних робіт, винаходів, проектно-конструкторських розробок, зразків нової техніки і продукції.
Закон України «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні» [4]	Інноваційний потенціал – це сукупність науковотехнологічних, фінансово-економічних, виробничих, соціальних та культурно-освітніх можливостей країни (галузі, регіону, підприємства тощо), необхідних для забезпечення інноваційного розвитку економіки.
Іванов С. О., Осип Є.Я. [5]	Інноваційний потенціал – це сутнісна характеристика здатності економічної системи до зміни, поліпшення й прогресу.
Кокурін Д. І. [6]	Інноваційний потенціал містить невикористані, приховані можливості накопичених ресурсів, які можуть бути приведені в дію для досягнення цілей економічних суб'єктів.
Мартюшева Л., Калишенко В. [7]	Інноваційний потенціал – це сукупність організованих в певних соціально-економічних формах ресурсів, що можуть при певних діючих внутрішніх і зовнішніх чинниках інноваційного середовища бути спрямованими на реалізацію інноваційної діяльності з метою задоволення потреб суспільства.
Носова О. В. [8]	Інноваційний потенціал – це сукупність наявних у країні інтелектуальних, технологічних, науково-виробничих ресурсів із відповідним інфраструктурним забезпеченням, здатними продукувати нові знання, та ефективний механізм комерціалізації останніх.
Савчук А. В. [9]	Інноваційний потенціал – це сукупність усіх ресурсів, які можуть бути задіяними у процесі здійснення інноваційної діяльності.

Аналіз представлених в таблиці точок зору на визначення інноваційного потенціалу дозволяє зауважити, що переважна більшість визначень базується на використанні ресурсного підходу, представляючи тим самим інноваційний потенціал як комплекс ресурсів (матеріальних, інтелектуальних, інформаційних, науково-технічних, фінансових та ін.), необхідних для здійснення інноваційної діяльності. Таким чином, можна виділити основні підходи до визначення інноваційного потенціалу:

- інноваційний потенціал, як сукупність ресурсів, які можуть бути залучені для здійснення інноваційної діяльності;
- інноваційний потенціал, як можливість здійснювати інноваційну діяльність;
- інноваційний потенціал, як здатність здійснювати інноваційну діяльність;
- інноваційний потенціал, як готовність до здійснення інноваційної діяльності.

Отже, ґрунтуючись на результатах проведених досліджень сутності та понять «інноваційних потенціал», вважаємо, що визначенням інноваційного потенціалу, яке найбільш повно відображає його економічну сутність є наступне: «інноваційний потенціал – це готовність, можливість та здатність економічної системи використовувати всі наявні ресурси для здійснення ефективної інноваційної діяльності».

Головною умовою сучасного розвитку є не просто створення і збільшення інноваційного потенціалу як такого, а використання вже наявного інноваційного

потенціалу та забезпечення його зростання в тих напрямках, які можуть забезпечити реальну соціально-економічну віддачу. Однією з умов ефективного управління є створення адекватної керованої інформаційно-аналітичної бази та механізму її функціонування, а також рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень з розвитку і відтворення інноваційного потенціалу.

Використана література:

1. Буркинський Б. В. Інноваційна стратегія у соціально-економічному розвитку регіону : наукове видання. Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2007. 140 с.
2. Волосатов В. Д., Бабанова Ю. В. Сущность и структура инновационного потенциала промышленного предприятия. *Вестник Челябинского государственного университета*. 2010. № 3 (184). Экономика. Вып. 24. С. 134–138.
3. Данько М. Г. Інноваційний потенціал у промисловості України. *Економіст*. 1999. № 10. С. 26–32.
4. Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні: Закон України. *Офіційний вісник України*. 2003. № 7. С. 5–11.
5. Иванов С. А., Осип Е. Я. Инновационный потенциал развития экономической безопасности хозяйственной системы. *Вестник С.-Петербургского Университета ГПС МЧС России*. 2009. № 2. С. 120–133.
6. Кокурин Д. И. Инновационная деятельность. М. : Экзамен, 2001. 576 с.
7. Мартюшева Л., Калишенко, В. Інноваційний потенціал підприємства як об'єкт економічного дослідження. *Фінанси України*. 2002. № 10. С. 61–66.
8. Носова О. В. Національна економіка : навч. посібник / за заг. ред. О. В. Носової. К. : Центр навчальної літератури, 2013. 512 с.
9. Савчук А. В. Теоретические основы анализа инновационных процессов в промышленности : монография ; ин-т экономики пром-сти. Донецк : НАН Украины, 2003. 448 с.

Современный менеджмент инновационно-инвестиционных проектов

*Посвенчук А. А., студентка первого курса специальности
«Экономическая безопасность промышленного предприятия»,
Белорусского национального технического университета
anastasiaposvenchukw@gmail.com
Научный руководитель: Мелешко Ю. В., к.э.н., доцент кафедры
экономики и права
Белорусского национального технического университета
meleshkojv@gmail.com*

Инновационная деятельность понимается как: трансформация идей в новый продукт; технологическое обновление; социальные новации. Как отмечает О.В. Бородко: «Инновации развиваются по двум направлениям: совершенствование технологий и удовлетворение запросов потребителей, что позволяет повышать производительность и конкурентоспособность» [1, с. 77]. Сегодня, под